

Rīga

10.08.2021. Nr. 2021/PV31

Izglītības un zinātnes ministrijai

anita.depkovska@izm.gov.lv

pasts@izm.gov.lv

*Atzinums par Ministru kabineta virzītu valsts
augstskolas padomes locekļu atlases, izvirzīšanas un
atsaukšanas kārtību*

Latvijas Studentu apvienība (turpmāk – LSA) iepazīnās ar Izglītības un zinātnes ministrijas (turpmāk – IZM) Ministru kabineta noteikumu projektu „Ministru kabineta virzītu valsts augstskolas padomes locekļu atlases, izvirzīšanas un atsaukšanas kārtību” (turpmāk – projekts) un to pavadošajiem materiāliem. LSA šajā atzinumā pauž savu viedokli par noteikumu projektu.

Projektā tiek definēti atlases komisijas locekļi, kuriem obligāti ir jābūt iekļautiem no valsts iestāžu puses, negarantējot līdzīgas tiesības augstākās izglītības nozares vadošajām nevalstiskajām organizācijām, tostarp LSA. Atsaucoties uz LSA iepriekš sūtīto vēstuli “Par LSA iekļaušanu ārējo padomes locekļu nominācijas komisijā”, LSA joprojām uzskata, ka LSA savas darbības laikā jau ir pierādījusi, ka spēj deleģēt ziņošanas un spēcīgus ekspertus tādās institūcijās kā: Augstākās izglītības padome, augstākās izglītības ārējās kvalitātes novērtēšanas procedūras, dažādu ministriju darba grupās u.c., kas kopumā ir uzlabojis augstākās izglītības kvalitāti un pieejamību Latvijā. Tāpat organizācijas loma ir atrunāta Augstskolu likuma 64.2 pantā, kas skaidro, ka LSA ir izveidota studējošo viedokļa pārstāvēšanai. LSA uzsver, ka tieši studējošie, kas ir vieslielākā augstskolu personāla grupa, ir vistiešāk ieinteresēti, ka augstākā izglītība tiek īstenota kvalitatīvi, jo uz tās balstās studējošo nākotnes dzīves apstākļi, ienākumu līmenis un labklājība kopumā. Šo pašu iemeslu dēļ studējošie ir grūti ietekmējami no ārpuses un pret saviem pienākumiem lēmumu pieņemšanā attiecas ar ļoti lielu atbildības sajūtu. Iepriekš minēto argumentu dēļ LSA aicina garantēt vismaz vienu vietu LSA virzītam pārstāvim ar balsttiesībām atlases komisijās. LSA lūdz LSA pārstāvja vietu atlases komisijas personālsastāva atrunāt projektā.

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU**

Vērtējot atlases komisiju sastāvu, lai sasniegtu 2021. gada 8. jūnijā Saeimā pieņemtā likuma “Grozījumi Augstskolu likumā” izstrādas laikā pausto vēlmi pēc lielākas sabiedrības iesaistes augstskolu pārvaldībā, aicinām paredzēt, ka sabiedrības pārstāvju padomēs atlases komisijās lielāko daļu pārstāvju nāk no privātā un nevalstiskā, nevis publiskā sektora.

Iepazīstoties ar projektu, ir neskaidrs pēc kādiem kritērijiem tiek noteikts kāda komisijas locekļa “nozares eksperta” satuss. LSA lūdz atrunāt kritēriju, pēc kādiem tiks atlasīti šie pārstāvji.

LSA satrauc fakts, ka IZM deleģē atbilstošajām ministrijām izveidot papildus kandidātu atlases nolikumus, kas ne tikai sarežģī procesu, bet arī ierobežo un mazina sabiedrības iesaisti šo noteikumu izstrādāšanā, tās noslogojot ar virkni normatīvo dokumentu, kurus izskatīt.

Nolikuma 16.4. punktā tiek norādīts, ka kandidātam ir jābūt ar nevainojamu reputāciju, un 17. punktā skaidrots, ka to, vai kandidāts ir vai nav ar šo nevainojamo reputāciju, nosaka atlases komisija pēc tās rīcībā esošās informācijas. LSA norāda uz šiem punktiem kā potenciālu risku, kas varētu tik vērsts pret kandidātiem, kuri kādam no komisijas locekļiem, komisijā pārstāvētām institūcijām u.c. varētu šķist nevēlami. Izmantojot neskaidrību ap terminu “nevainojama reputācija”, pēc nepieciešamības pielājot tā nozīmi dažādi, dažādiem kandidātiem.

18. un 19. punktā un to apašpunktos tiek definētas pieredzes jomas un kompetences, kuras ir nepieciešamas kandidātiem. Ņemot vērā, ka, piemēram, lietišķo zinātņu augstskolas padomēs būs tikai 2 sabiedrības pārstāvji, LSA norāda uz risku, ka šie divi pārstāvji visticamāk nespēs nosegt visas 6 (vai vairāk, ja to paredz individuālās ministrijas nolikums) pieredzes jomas un 5 kompetences, kas potenciāli noved pie riska, ka padomē netiek pārstāvēta viedokļu un skatījumu dažādība, kas ir nepieciešama, lai veiksmīgi organizētu augstskolu padomju darbu.

LSA norāda, ka, lai gan 35. punktā tiek atrunāts, kas notiek gadījumos, kad atlases komisija neatzīst nevienu kandidātu par atbilstošu, būtu vēlama skaidrība arī par to, kas notiek gadījumā, ja šis process ieilgst, un kā tiek organizēts padomes darbs, kamēr nav ievēlēti visi padomes locekļi.

LSA projektu nesaskaņo un neatbalsta tā turpmāku virzību. LSA aicina ministriju rīkot sanāksmes par šajā vēstulē izteiktajiem iebildumiem. LSA pauž gatavību turpināt aktīvi iesaistīties IZM organizētajās sanāksmēs par augstākās izglītības pārvaldības jautājumiem, kā arī lūdz informēt LSA par projekta tālāko virzību.

Prezidents

Kristofers Zeiļuks

Strods, 27705959
rudolfs.strods@lsa.lv